

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

UVAJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU V VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Ljubljana, 6. november 2017

Vladka KOMEL, koordinatorica
slovenske informacijske točke
Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu

KULTURA VARNOSTI

- ✓ Razmislek o varnosti in zdravju pri delu mora biti vgrajen v **način razmišljanja in ravnanja posameznika**
- ✓ Visoko raven varnosti in zdravja pri delu hitreje dosežejo organizacije, v katerih so zaposleni delavci, ki dobro razumejo pravila varnega dela – **ki imajo razvito kulturo varnosti**
- ✓ To je še posebej pomembno danes, v času hitrih sprememb in vse bolj kompleksnega delovnega okolja, ki zahteva neprestano prilagajanje spremembam

**Kako mladim zagotoviti
varen začetek poklicne poti?**

**Privzgojiti jim je potrebno kulturo varnosti
že v dobi odraščanja**

OZAVEŠČANJE MLADIH

- ✓ Že majhne otroke je treba poučiti o nevarnostih, ki nanje prežijo v okolju (doma, v šoli, pri igri) → znati morajo poskrbeti za lastno varnost in se zavedati, kdaj ogrožajo varnost drugih ljudi
- ✓ Z odraščanjem se mora otrokovo znanje o ocenjevanju in upravljanju tveganj v okolici poglobljati
- ✓ Ne gre za to, da bi otroke želeli izolirati in obvarovati pred tveganji, ampak jih moramo usposobiti, da bodo znali **prepoznati potencialne nevarnosti** in da se bodo nanje znali **pravilno odzvati**

PROGRAM “UVAJANJA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU V VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE”

- ✓ Program izvaja Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v tesnem sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter Zavodom RS za šolstvo
- ✓ **Cilj programa je seznanjanje otrok, učencev, dijakov in študentov z osnovnimi pravili varnega dela** → in sicer tako, da postopno poglobljajo svoje znanje
- ✓ Aktivnosti najpogosteje promoviramo preko Slovenske mreže zdravih šol, ki deluje pri Nacionalnem inštitutu za javno zdravje

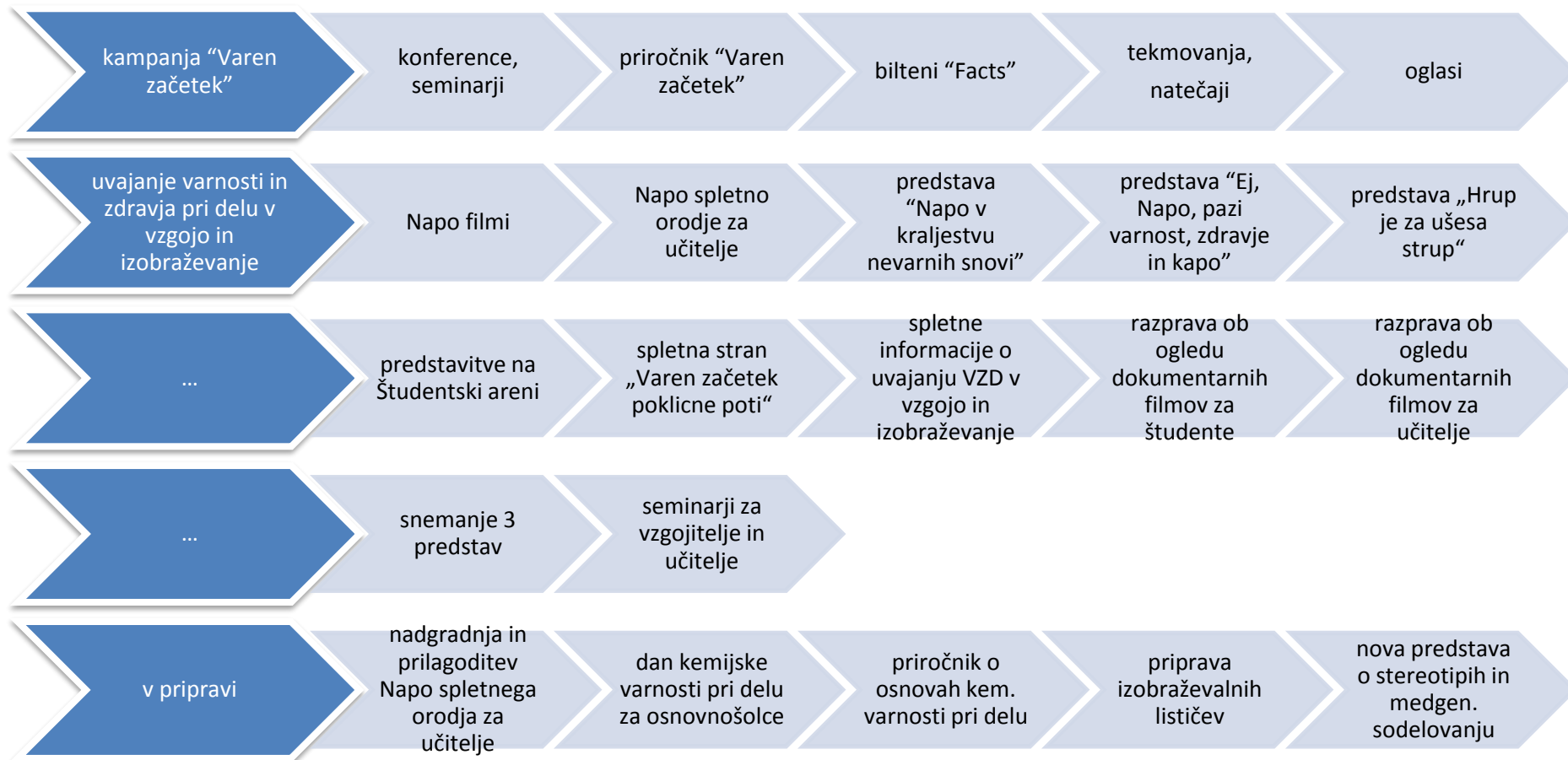

PROGRAM “UVAJANJA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU V VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE”

- ✓ Ne prizadevamo si za to, da bi vključili varnost in zdravje pri delu v kurikulum kot samostojen predmet, ampak želimo doseči, da se določene temeljne vsebine s področja varnosti in zdravja pri delu obravnavajo v okviru že obstoječih predmetov
- ✓ Vzgojiteljem in učiteljem zato ponujamo različna **orodja** in **pripomočke**, s pomočjo katerih lahko **mladim na zanimiv način približajo varnost in zdravje pri delu**

PREGLAD AKTIVNOSTI OZAVEŠČANJA MLADIH

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

EVROPSKA KAMPANJA “VAREN ZAČETEK” (2006)

- ✓ Konferenca
- ✓ Priročnik “Varen začetek”
- ✓ Tekmovanje za dobro prakso 2006
- ✓ Natečaj “Varen začetek – mladi filmski ustvarjalec leta”
- ✓ TV kviz “Male sive celice”
- ✓ Študentska arena 2006
- ✓ Oglasi

EVROPSKI TEDEN 23. -27. OKTOBER 2006

VAREN ZAČETEK

KAMPANJA “VAREN ZAČETEK”

EVROPSKI TEDEN VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

<http://ew2006.osha.eu.int>

1996-2006
Evropska agencija
za varnost in zdravje
pri delu

<http://osha.eu.int>

NADALJEVANJE EVROPSKE KAMPANJE “VAREN ZAČETEK” (PO LETU 2006)

- ✓ Likovni natečaj za osnovnošolce (2009)
- ✓ Objavljanje relevantnih vsebin na spletnem portalu varnosti in zdravja pri delu: <http://www.osha.mdds.gov.si>
- ✓ Študentska arena 2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2013 → študentje FKKT-OTV so poučevali mlade obiskovalce o pravilih varnega premeščanja težkih bremen ter pravilih varnega dela s slikovnimi zasloni

PRIROČNIK “VAREN ZAČETEK”

- ✓ Priročnik sta izdala MDDSZ ter NIJZ leta 2006
- ✓ Avtorica besedila je gospa Metka Teržan, dr. med., spec. med. dela, prometa in športa
- ✓ Avtorica ilustracij je gospa Mojca Sekulič Fo
- ✓ Namenjen je mladim delavcem, študentom in dijakom, pa tudi učencem višjih razredov osnovne šole
- ✓ Po letu 2006 smo priročnik trikrat ponatisnili, nazadnje konec leta 2014
- ✓ Doslej smo razdelili več kot 90.000 izvodov

PRIROČNIK “VAREN ZAČETEK”

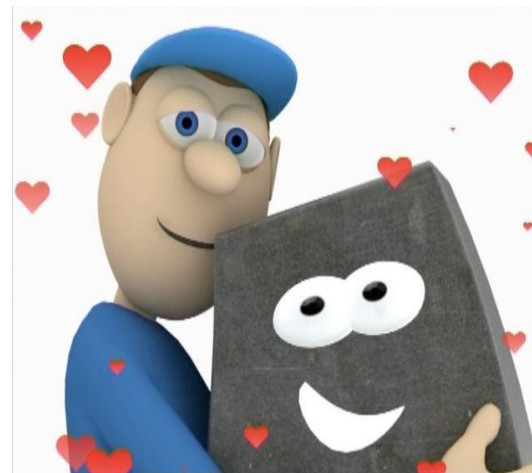
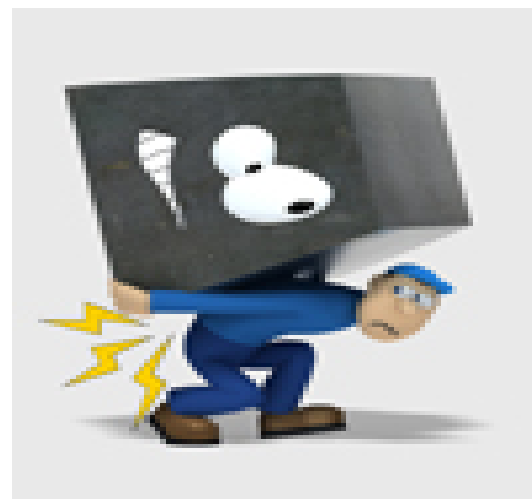

- ✓ **Tvoje pravice**
- ✓ **Če si mlajši od 18 let**
- ✓ **Tvoje dolžnosti**
- ✓ **Rezila in ostri predmeti**
- ✓ **Vročina, ogenj, vroče tekočine**
- ✓ **Kemične snovi**
- ✓ **Padci**
- ✓ **Stroji**
- ✓ **Dvigovanje bremen**
- ✓ **Nasilje**
- ✓ **Osebna varovalna oprema**
- ✓ **Oblačila**
- ✓ **Življenjske navade in delo**
- ✓ **Prva pomoč**

24 ANIMIRANIH FILMOV NAPO

- ✓ Varen začetek
- ✓ Napove dogodivščine
- ✓ Naredite si breme lažje
- ✓ Prenehajte s tem hrupom
- ✓ Napo pri tveganih opravilih
- ✓ Napo v ... pljuča na delu
- ✓ Napo v ... zaščitite svojo kožo
- ✓ Podrgni in povohaj ... tveganja pri delu s kemikalijami
- ✓ Napo v ... nevarnost: kemikalije
- ✓ Napovi najboljši varnostni znaki
- ✓ Napo v ... delajmo skupaj
- ✓ Napo v ... nič smešnega
- ✓ Napo v ... ko te stresa stres
- ✓ Napo v ... elektrošoku
- ✓ Napo v ... zdravi prihodnosti

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Napo is co-produced by a European Consortium:

produced by VIA STORIA

SPLETNO NAPO DIDAKTIČNO ORODJE ZA UČITELJE

- ✓ Spletno Napo didaktično orodje ponuja predloge za izvedbo učnih ur s področja varnosti in zdravja pri delu → kako lahko na poučen, a hkrati zanimiv in slikovit način s pomočjo **ustvarjalnih nalog** in **Napo filmov** učencem predstavimo teme s področja varnosti in zdravja
- ✓ Dodati velja, da je bila Slovenija vključena že v pilotno fazo projekta (2008) → v delovni skupini EU-OSHA, ki je bila zadolžena za razvoj orodja, je sodelovala predstavnica Zavoda RS za šolstvo

SPLETNO NAPO DIDAKTIČNO ORODJE ZA UČITELJE

Na voljo je 6 predlogov za izvedbo učnih ur:

- ✓ **dve učni uri »Napovi najboljši varnostni znaki«** sta namenjeni seznanjanju učencev z varnostnimi znaki; starostna skupina 7 – 9 let
- ✓ **dve učni uri »Pazi na svoje telo z Napom«** sta namenjeni poučevanju učencev o pomenu zaščite kože in hrbta pred vsakodnevnimi tveganji; starostna skupina 7 – 9 let
- ✓ **dve učni uri »Napov lov na nevarnosti«** obravnavata varnostna in zdravstvena tveganja, ki so prisotna v šoli in doma; starostna skupina 9 – 11 let

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA
IN PRAVICE IZ DELA

SPLETNO NAPO DIDAKTIČNO ORODJE ZA UČITELJE

<http://www.napofilm.net/sl/napo-for-teachers>

Strokovnjaki Zavoda RS za šolstvo so letos opravili pregled slovenske jezikovne različice Napo didaktičnega gradiva za učitelje, ki ga je pripravila EU-OSHA. Prilagodili so ga slovenskemu osnovnošolskemu izobraževalnemu sistemu. Predvidoma bo objavljen v začetku prihodnjega leta.

SPLETNO NAPO DIDAKTIČNO ORODJE ZA UČITELJE

Poleg tega so strokovnjaki Zavoda RS za šolstvo spletno Napo didaktično orodje za učitelje dopolnili s petimi novimi predlogi izvedbe učnih ur, zasnovanimi na Napo filmih:

- ✓ Predlog izvedbe dveh učnih ur o zdrsih, spotikih in padcih; starostna skupina: 6-9 let ter 9-11 let; film »Napo v ... nič smešnega«
- ✓ Predlog izvedbe učne ure o varnem ravnanju z električnimi napravami in instalacijami; starostna skupina: 6-9 let; film »Napo v ... elektrošoku«:
- ✓ Predlog izvedbe učne ure o stresu v zvezi z delom; starostna skupina: 9-11 let; film »Napo v ... ko te strese stres«:
- ✓ Predlog izvedbe učne ure o hrupu in njegovih škodljivostih; starostna skupina: 6-9 let; film »Napo v ... prenehajte s tem hrupom!«

IZOBRAŽEVALNE PREDSTAVE

V sodelovanju z Alešem Kolarjem, dipl. dramskim igralcem smo od leta 2011 razvili scenarije za 3 predstave:

- 1. Napo v kraljestvu nevarnih snovi**
- 2. Ej, Napo, pazi na varnost, zdravje in kapo!**
- 3. Hrup je za ušesa strup**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

**Aleš Kolar, dipl.
dramski igralec**

**Osnovna šola
Matije Čopa,
Kranj,
20. januar 2015**

NAPO V KRALJESTVU NEVARNIH SNOVI

- ✓ Predstava je namenjena starejšim otrokom v vrtcih in osnovnošolskim učencem (1. triada)
- ✓ **Seznanja otroke in učence z oznakami (piktogrami) za nevarne snovi in jih poučuje, kako prepoznati nevarne snovi, seznaniti jih s pravili za varno ravnanje z njimi, zakaj je uporaba osebne varovalne opreme pomembna**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Osnovna šola
Gabrovka

11. oktober 2012

EJ, NAPO, PAZI NA VARNOST, ZDRAVJE IN KAPO!

- ✓ **Predstava je namenjena osnovnošolskim učencem (1. triada)**
- ✓ **Seznanja učence z nekaterimi osnovnimi pravili varnosti in zdravja pri delu: kako preprečiti padce in zdrse, kako pravilno dvigniti težek predmet s tal, kako pravilno nositi torbo, kako varno uporabljati lestev, kako pravilno ravnati z ostrimi predmeti, vnetljivo tekočino in ognjem, kako pravilno uporabljati računalnik, kako ravnati z nasilneži, zakaj je hrup škodljiv**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

**Osnovna šola
Franca Rozmana
Staneta, Šentvid**

27. februar 2014

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

**Osnovna šola
Velika Polana**

15. januar 2014

HRUP JE ZA UŠESA STRUP

- ✓ **Predstava je namenjena osnovnošolskim učencem (2. triada)**
- ✓ **Učence na nevsiljiv in zabaven način pouči, kako je sestavljeno človeško uho, zakaj je hrup škodljiv, kako vpliva hrup na sluh in človeka, o stresu kot posledici hrupa, kako vpliva hrup na učence, kako vpliva hrup na učitelje, kako preprečimo prekomerni hrup, kako pravilno poslušamo glasbo, kako se pravilno uporablja osebna varovalna oprema, kako učenci lahko pripomorejo k izboljšanju stanja na šoli**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Osnovna šola
Trnovo

29. januar 2015

IZOBRAŽEVALNE PREDSTAVE

- ✓ V obdobju od novembra 2011 do junija 2017 je MDDSZ ponudilo slovenskim osnovnim šolam in vrtcem ogled **346 izobraževalnih predstav na brezplačni osnovi**.
- ✓ Po naših ocenah je sporočilo doseglo **okoli 27 tisoč slovenskih otrok in učencev** v starostni skupini 5 – 15 let (starejši otroci v vrtcu in osnovnošolci).
- ✓ Uporabljamo regionalni pristop
→ od Kranjske gore do Črnomlja
→ od Sv. Jurija do Bovca

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

**Tiskovna konferenca
na Osnovni šoli Toneta
Čufarja, Ljubljana**

14. marec 2012

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

**Vrtič
Bubamara,
Podgorica
4. junij 2013**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

**Obisk
vodstva
EU-OSHA na
Osnovni šoli
Toneta
Čufarja,
Ljubljana
15. oktober
2014**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

SNEMANJE IZOBRAŽEVALNIH PREDSTAV

Da bi ogled omogočili čim večjemu številu osnovnošolcev, smo vse tri predstave posneli. Čakamo le še na montažo zadnje predstave, nakar jih bomo objavili na spletu.

SEMINARJI O UVAJANJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU V VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

- ✓ **4 brezplačni seminarji (2011, 2012, 2016 in 2017)**
- ✓ **Program tovrstnih seminarjev običajno sestavljata dva vsebinska sklopa:**
 - I. del: varnost in zdravje pri delu za zaposlene v vrtcih in osnovnih šolah**
 - II. del: uvajanje varnosti in zdravja pri delu v vzgojo in izobraževanje**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

OGLED DOKUMENTARNIH FILMOV Z RAZPRAVO

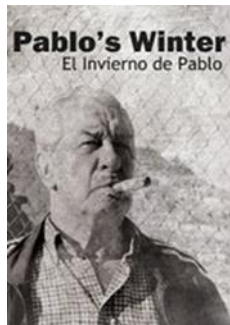
EU-OSHA podeljuje na festivalu DOK Leipzig nagrade za najboljše dokumentarne filme s področja varnosti in zdravja pri delu → za študente organiziramo razpravo ob ogledu dokumentarnih filmov

Španski dokumentarec „Pablova zima”, katerega režiser je Chico Pereira, govori o nekdanjem rudarju in verižnem kadilcu Pablo; dokumentarec so si ogledali in o njem razpravljali: študentje Univerze na Primorskem (2013), študentje Fakultete za družbene vede v okviru predmeta ekonomska sociologija (2013) in študentje zadnjega letnika Medicinske fakultete (2014)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

OGLED DOKUMENTARNIH FILMOV Z RAZPRAVO

- ✓ **Brazilski dokumentarni film „Pazniki” (2014) , ki ga je režiral Aly Muritiba, in film „Trgatev” (2015), katerega avtor je Paul Lacoste, so si ogledali in o njem razpravljali študentje Fakultete za družbene vede v okviru predmeta ekonomska sociologija**
- ✓ **Zadnji dve leti smo organizirali razpravo ob ogledu animiranega filma „Automatic Fitness”, ki sta ga režirala Alejandra Tomei and Alberto Couceiro ter dokumentarca „Delo za en dan” avtorice Rite Bakacs. O njiju so razpravljali študentje Fakultete za družbene vede UL, Fakultete za management UP ter Ekonomsko-poslovne fakultete UM.**
- ✓ **Razprava ob ogledu dokumentarca za učitelje**

NAČRT AKTIVNOSTI ZA LETO 2018

- ✓ **Objavili bomo slovensko jezikovno različico Napo didaktičnega gradiva za učitelje, ki je prilagojeno slovenskemu osnovnošolskemu izobraževalnemu sistemu. Istočasno bomo objavili tudi 5 novih predlog za izvedbo učnih ur, zasnovanih na Napo filmih. Ponudili bomo posebno preglednico Napo filmov, ki bo učiteljem pomagala pri odločanju o tem, kateri film vključiti v učno uro o določeni temi.**
- ✓ **V okviru evropske kampanje Zdravo delovno okolje 2018-2019: »Varno ravnajmo z nevarnimi kemičnimi snovmi za zdrava delovna mesta« bomo izvedli »Dan kemijske varnosti pri delu za osnovnošolce«**

NAČRT AKTIVNOSTI ZA LETO 2018

- ✓ **Natisnili bomo priročnik o osnovah kemijske varnosti pri delu za osnovnošolce.**
- ✓ **Natisnili bomo serijo izobraževalnih lističev za inovativne aktivnosti otrok, učencev in dijakov v povezavi z varnostjo in zdravjem pri delu.**
- ✓ **Na spletu bomo objavili posnetke 3 predstav o osnovah varnosti in zdravja pri delu.**

NAČRT AKTIVNOSTI ZA LETO 2018

- ✓ **Pripravili bomo novo izobraževalno predstavo, ki bo govorila o stereotipih ter medgeneracijskem sodelovanju.**
- ✓ **V sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo in nekaterimi drugimi inštitucijami bomo jeseni 2018 organizirali mednarodno konferenco »Kemijska varnost za vse«.**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

SKUPAJ DELAMO BOLJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

**HVALA ZA
POZORNOST!**

